

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619200573
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6619200573.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v spore žalobcov: 1/ I. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXX, XXX XX Y., 2/ Y. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, XXX XX Y., 3/ I. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXX, XXX XX Y., 4/ U. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXX, XXX XX Y. a 5/ U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, XXX XX G. nad Hronom, všetci zast.: Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát, so sídlom M. Rázusa 19, 984 01 Lučenec, IČO: 45 021 996, proti žalovaným: 1/ Nijhof-Wassink Fuvarozó és Szállítmányozó Kft., so sídlom Vásárhelyi út 7, H-8000 Székesfehérvár, Maďarská republika, zast.: mzlegal s.r.o. so sídlom Zámocká 7013/36, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 861 529, 2/ Generali Biztosító Zrt., so sídlom Teréz krt. 42-44, H-1066 Budapešť, Maďarská republika, zast.: MST PARTNERS, s.r.o. so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545 a 3/ Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, zast.: MST PARTNERS, s.r.o. so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s príslušenstvom, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 10C/2/2019-483 zo dňa 23. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II., III., IV., VI., VII., IX., X., XII., XIII., XV., XVII. p o t v r d z u j e .

II. Žalobca 1/ a žalovaný 1/ nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

III. Žalobcom 2/, 3/, 4/, 5/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 1/ n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec ako súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol o žalobe žalobcov 1/ až 5/ proti žalovaným 1/ až 3/ o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s príslušenstvom tak, že:

„I. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 15.000,- Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

II. Žaloba žalobcu 1/ v časti o zaplatenie sumy 35.000,- Eur s a z a m i e t a .

III. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

IV. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 9.000,- Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

V. Žaloba žalobkyne 2/ v časti o zaplatenie sumy 16.000,- Eur s a z a m i e t a.

VI. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 2/ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

VII. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 9.000,- Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

VIII. Žaloba žalobcu 3/ v časti o zaplatenie sumy 16.000,- Eur s a z a m i e t a.

IX. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcovi 3/ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

X. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 5.000,- Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

XI. Žaloba žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 10.000,- Eur s a z a m i e t a.

XII. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 4/ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

XIII. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 5/ sumu 3.000,- Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

XIV. Žaloba žalobcu 5/ v časti o zaplatenie sumy 12.000,- Eur s a z a m i e t a.

XV. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcovi 5/ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

XVI. Slovenská republika n e m á n á r o k na náhradu trov konania za preklad vo výške 1.010,72 Eur.

XVII. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi 1/ trovy na odmene za preklad listín medzinárodná karta poistenia vozidla B. a medzinárodná karta poistenia návesu z jazyka maďarského do jazyka slovenského v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

XVIII. U p r a v u j e s a učtáreň Okresného súdu Lučenec, aby po právoplatnosti tohto rozsudku v r á t i l a žalobcovi 1/ nespotrebovaný preddavok na trovy prekladu vo výške 33,84 Eur zložený dňa 03.06.2019 pod č. D14 19/2019.“

1. Žalobcovia 1/ až 5/ sa domáhali voči žalovaným 1/ až 3/ zaplatenia nemajetkovej ujmy na tom základe, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 01.03.2018 č.k. 3T/123/2017-526 bol obžalovaný G. W. občan Maďarskej republiky, zamestnanec žalovaného 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia, ktorého sa dopustil tým, že dňa 01.02.2017 ako vodič jazdnej súpravy zloženej z ťahača a cisternového návesu, počas hustého sneženia za mierne zníženej viditeľnosti a na zasneženej vozovke, viedol motorové vozidlo rýchlosťou 83 km/h, ktorá bola vyššia ako dovolená rýchlosť pre daný úsek cesty (50 km/h) v obci E. S., časť E. S., prešiel do protismerného jazdného pruhu, kde došlo k zrážke s

oproti idúcim osobným motorovým vozidlom značky R. G., pričom pri nehode utrpela spolujazdkyňa vo vozidla R. G. A. P. (manželka žalobcu 1/, matka žalobcov 2/ a 3/, sestra žalobcov 4/, 5/) početné zranenia, ktorým na mieste nehody podľahla. Úmrtím nebohej A. P. došlo k závažnému zásahu do práv žalobcov v rade 1/ až 5/ na ochranu osobnosti v zmysle § 11 zák. č. 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník. Žalobcom súd priznal primerané zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okresný súd považoval za nesporné, že pri dopravnej nehode dňa 01.02.2017 zomrela A. P. pri dopravnej nehode, ktorú zavinil zamestnanec žalovaného 1/, ktorý sa tak stal pasívne legitimovaným v konaní o náhradu škody. Pasívnu legitimáciu žalovaného 2/ považoval okresný súd za danú tým, že tento bol poisťovateľom žalovaného 1/. Čo sa týka pasívnej legitimácie žalovaného 3/, okresný súd ju odvodil na základe skutočností, že k dopravnej nehode došlo na území Slovenskej republiky a pasívna legitimácia žalovaného sa tak odvíja tiež od ust. § 24 ods. 2 písm. e) a § 24 ods. 3 zák. č. 38/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určil na základe voľnej úvahy pri dodržaní kritérií, ktorými sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Prihliadol aj na obzvlášť ťaživú situáciu pre celú rodinu vzhľadom na okolnosti za ktorých sa stala dopravná nehoda, ktorá sa udiala pri návrate z nemocnice, kde boli viacerí členovia rodiny a ich známi (vrátane nebohej A. P. a jej sestry žalobkyne 4/) darovať krv pre matku A. P., ktorá trpela závažnou chorobou, a ktorá si následne túto skutočnosť (prečo jej boli darovať krv) vyčítala a mesiac po nehode tiež umrela. Žalovaná 4/ bola priamou účastníčkou dopravnej nehody pri ktorej zomrela jej sestra A. P. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy u žalobcov 1/ až 5/ vychádzal súd aj z právoplatných rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach. Súd na základe zistených skutočností zaviazal žalovaných 1/ až 3/ nahraďiť žalobcovi 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 15 000,-Eur, žalobkyňi 2/ vo výške 9 000,- Eur, žalobcovi 3/ vo výške 9 000,- Eur, žalobkyňi 4/ vo výške 5 000,- Eur a žalobcovi 5/ vo výške 3 000,- Eur, pričom vo zvyšnej časti (v prevyšujúcej časti uplatnených nárokov) žalobu zamietol. V danom prípade sa nejedná o solidárnu zodpovednosť žalovaných 1/ až 3/, ale o ich spoločnú zodpovednosť čo znamená, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť u ostatných žalovaných.

2. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov), kde priznal žalobcom 1/ až 5/ náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ v rozsahu 100% z prisúdenej sumy, pričom prihliadol na to, že výška nároku pri zásahu do práv žalujúcej strany závisela od úvahy súdu a žalobcovia tak boli v spore úspešní. O trovách konania v súvislosti s konaním žalovaných 1/ a 2/ v materinskom jazyku, rozhodol tak, že tieto trovy znáša štát v zmysle § 155 ods. 1, 2 CSP. Čo sa týka trov na odmene za preklad listín medzinárodnej karty poistenia vozidla B. a medzinárodnej karty poistenia návesu z jazyka maďarského do jazyka slovenského, ktoré vznikli žalobcovi 1/, súd priznal žalobcovi 1/ aj tieto trovy, ako trovy dôkazu, na ktoré bol zložený preddavok, ktorý nebol v celosti spotrebovaný, a preto súd rozhodol aj o vrátení nespotrebovanej časti preddavku na trovy prekladu.

3. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalovaný 1/ a žalobca 1/.

4. Žalovaný 1/ odvolaním napadol rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., III., IV., VI., VII., IX., X., XII., XIII., XV. a XVII. Podľa názoru žalovaného 1/ okresný súd nesprávne právne posúdil žalobcami 1/ až 5/ tvrdené nároky z právneho dôvodu (titulu) náhrady imateriálnej ujmy v peniazoch, ktorým priznal právnu ochranu v tom smere, že žalovaného 1/ spoločne so žalovanými 2/ a 3/ zaviazal na plnenie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom 1/ až 5/ v takých peňažných sumách, ktoré sú podľa názoru žalovaného 1/ neadekvátne vysoké. Žalovaný 1/ tiež namietol, že okresný súd v rámci svojho právneho posúdenia neaplikoval žiadne skutočne právne verifikovateľné kritérium, na základe ktorého by bolo následne možné určiť u toho-ktorého zo žalobcov 1/ až 5/ adekvátnu peňažnú sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na základe týchto skutkových a právnych dôvodov navrhol žalobcu 1/ až 5/ zamietnuť a priznať žalovanému 1/ náhradu trov konania.

5. Žalobca 1/ vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu vo výroku II. namietol výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanej v sume 15 000,- Eur pre žalobcu 1/, ktorú považoval za neprimerane nízku a neadekvátnu vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré boli v konaní zistené a vzhľadom na všetky okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu 1/, ako aj vzhľadom na závažnosť, trvalosť a absolútnu neodčiniteľnosť tohto zásahu. Opätovne tak ako v konaní, aj v odvolaní poukázal na to, že náhrady nemajetkovej ujmy sa domáhal v dôsledku náhlejšej a tragickej smrti svojej manželky A. P., s ktorou žil v šťastnom a harmonickom manželstve viac ako XX rokov. Smrťou manželky veľmi a podstatne sa mu zmenil život, nakoľko prišiel o svoju životnú partnerku, s ktorou si spoločne plánovali vychutnať oddych na dôchodku. Smrť manželky sa odrazila aj na jeho zdravotnom

stave, jednak po fyzickej ako aj psychickej stránke. Uzatvoril sa do seba, je nervóznejší, kvalita života sa mu výrazne zhoršila, jej tragická smrť ho hlboko zasiahla v emocionálnej oblasti. Poukázal tiež na to, že v súvislosti s okolnosťami dopravnej nehody je potrebné brať do úvahy pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy aj to, že jeho manželka, ako ani vodič motorového vozidla, v ktorom sa viezla, nemali na vzniku dopravnej nehody absolútne žiadne spoluzavinenie. Absolútna a výlučná zodpovednosť za vznik dopravnej nehody a jej tragické následky boli na vodičovi G. W., ako aj na žalovanom 1/ ako prevádzkovateľovi motorového vozidla. Vodič viedol motorové vozidlo v obci podstatne vyššou rýchlosťou než bola povolená rýchlosť, počas hustého sneženia, motorové vozidlo bolo v nevyhovujúcom technickom stave, s nevyhovujúcimi pneumatikami, pri kombinácii zimných a letných pneumatík. Na starne vodiča tak došlo k nezodpovednému prístupu k dodržiavaniu predpisov na území Slovenskej republiky. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil vo výroku II. a priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 35 000,- Eur.

6. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu 1/ uviedol, že rozsudok okresného súdu vo výroku v bode II. považuje za správny. Súd v odôvodnení rozsudku zrozumiteľne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k zamietnutiu časti žaloby žalobcu 1/, pričom sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami a okolnosťami akcentovanými žalobcom 1/ v ním podanom odvolaní. Odvolanie žalobcu 1/ tak považuje žalovaný 1/ za nedôvodné a navrhuje rozsudok okresného súdu v bode II. potvrdiť ako vecne správny. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaní 2/ a 3/ vo svojich vyjadreniach k odvolaniu žalobcu 1/ považovali odvolanie žalobcu 1/ za nedôvodné a navrhli, aby odvolací súd odvolaniu žalobcu 1/ nevyhovel.

8. Žalovaní 2/ a 3/ vo svojich vyjadreniach k odvolaniu žalovaného 1/ sa stotožnili s názorom žalovaného 1/ a taktiež považujú rozsudkom priznané sumy za neprimerane vysoké.

9. Žalobcovia 1/ až 5/ sa k odvolaniu žalovaného 1/, ako ani k vyjadreniam žalovaných 2/ a 3/ písomne nevyjadrili.

10. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1, 2 CSP), prejednal odvolanie žalobcu 1/ a žalovaného 1/ bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu v odvolaniach napadnutej časti žalobcom 1/ a žalovaným 1/ potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Žalobca 1/ ako aj žalovaný 1/ odvolaním napadli rozsudok okresného súdu po vecne stránke z dôvodu nesúhlasu s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca 1/ považoval priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 15 000,- Eur za nízku, a preto napadol rozsudok okresného súdu v časti, v rámci ktorej jeho žaloba o zaplatenie sumy 35 000,- Eur bola zamietnutá, pričom žalovaný 1/ napadol rozsudok okresného súdu po vecnej stránke v rozsahu vo výrokoch, ktorými žalobcom 1/ až 5/ bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške.

13. Odvolací súd preskúmal námietky žalobcu 1/ ako aj žalovaného 1/ spolu s napadnutým rozsudkom, osvojil si dôvody napadnutého rozsudku v zmysle § 387 ods. 2 CSP a na ne v celom rozsahu poukazuje. Rozhodnutie okresného súdu zodpovedá náležite zistenému skutkovému stavu, z podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán súd starostlivo prihliadol na všetko, čo počas konania vyšlo najavo. Rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, okresný súd zrozumiteľným a vyčerpávajúcim spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré v časti žalobe vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, ohľadne uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Okresný súd náležite zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a obmedzuje sa tak len na skonštatovanie jeho správnosti, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v nadväznosti na odvolacie námietky tak žalobcu 1/ ako aj žalovaného 1/.

14. Okresný súd v súvislosti s pojmom škoda relevantne poukázal na nález Ústavného súdu SR II. ÚS/695/2017 zo dňa 05.12.2018, v ktorom sa konštatuje, že Občiansky zákonník v § 442 pojem „škoda“ síce priamo nedefinuje, ale vymedzuje ju nepriamo, a to tým spôsobom, že ustanovuje rozsah jej náhrady (nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na § 442 nadväzujú ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ďalej konkretizujú povahu nároku na náhradu škody a rozsah ich náhrady. Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, ani z právnej úpravy obsiahnutej

v zák. č. 381/2001 Z.z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú. Okresný súd tiež správne uviedol, že vnútroštátne právo Slovenskej republiky umožňuje s poukazom na ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým osobám a za eurokonformný výklad možno považovať taký výklad pojmu náhrada škody, resp. škoda na zdraví, ktorý v sebe zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy.

15. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na závery rokovania občiansko-právneho kolégia najvyššieho súdu konaného 9. októbra 2018, ktoré vyústilo do prijatia judikátu R61/2018, v zmysle ktorého „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

16. Okresný súd v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy správne nárok žalobcov 1/ až 5/ posúdil v intenciách § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka.

17. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1, najmä preto, že bola v značnej miere zničená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3 výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je právnou úpravou, v zmyslom ktorej je odstránenie následkov zásahu do práv na ochranu osobnosti a nie „finančné odškodnenie“. Z ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, ktoré skutočnosti je treba pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch zohľadniť, pričom sú nimi a) závažnosť vzniknutej ujmy, b) okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V zákone vymenované skutočnosti významné pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavujú vo vzťahu k vyššie uvedeným kritériám iba zovšeobecnenie vyššie uvedených rozhodných skutočností akcentovaných ESLP. V prípade závažnosti ujmy je treba zohľadňovať predovšetkým subjektívne hľadiská na strane osoby do práv ktorej bolo zasiahnuté. Dôležité je teda zistenie, či osoba do práv ktorej bolo zasiahnuté, objektívne vníma ako závažnú ujmu najmä so zreteľom na intenzitu, povahu, trvanie a rozsah nepriaznivého pôsobenia zásahu.

19. Priznanie zadostučinenia v peniazoch súdom predpokladá naplnenie radu zákonných predpokladov, ktoré súčasne musia byť súdu skutočne známe a pre daný prípad individualizované. Určujúcim je okrem iného predovšetkým zistenie, že v konkrétnom prípade ide o nemajetkovú ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby, ktorú táto fyzická osoba objektívne, najmä vzhľadom k povahe, intenzite trvania a rozsahu pôsobenia nepriaznivého následku môže pociťovať a prežívať ako závažnú. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je jedným z čiastkových a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nepostačuje.

20. Podľa ust. § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka možno priznať postihnutej fyzickej osobe tiež peňažné zadostučinenie za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnostného práva na súkromie a rodinný život v dôsledku usmrtenia blízkej osoby. Toto ustanovenie však nevymedzuje prípadnú hranicu (minimálnu alebo maximálnu) pre určenie jeho výšky. Hovorí iba o tom, že zadostučinenie musí byť primerané. Určenie výšky nároku na prisúdenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch možno v zásade preto zisťovať značne obtiažne. Pokiaľ je takýto nárok uplatnený na súde, túto výšku určí súd podľa svojej úvahy, avšak aj tá podlieha hodnoteniu. Rozsah odškodnenia je daný stanovením absolútnych súm, na ktoré pozostalým vzniká nárok, ak preukážu existenciu príbuzenského, či iného obdobného pomeru s usmrteným, a to bez ďalšieho dokazovania. Táto úprava je však paušálna, nemožno ju považovať za vyčerpávajúce riešenie daného problému a nevylučuje jednorazové odškodnenie za vzniknutú ujmu na osobnostných právach.

21. Okresný súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy správne poukázal u každého zo žalobcov 1/až 5/ zvlášť, jednak existenciu príbuzenského pomeru s usmrtenou A. P., ako aj podrobne poukázal na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo intenzitu zásahu u každého zo žalobcov 1/ až 5/ zvlášť, jeho dopad na žalobcov a závažné dôsledky. Okresný súd v tejto súvislosti správne akcentoval to, že u žalobcov 1/ až 5/ ide o najbližších rodinných príslušníkov alebojej, u ktorých bola prítomnosť najintenzívnejších interpersonálnych väzieb na výsostne emocionálnom základe nespochybniteľná. Na strane žalobcov tak došlo k závažnej ujme do ich osobnostných práv, pričom na ich strane je plne na mieste požiadavka náhrad nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch však zákon neustanovuje žiadne medze. Vždy je nevyhnutné prihliadať na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti za ktorých k nej došlo. Vychádza sa z čiastky uplatnenej

žalobou, pričom samozrejme niet peňažnej hodnoty, ktorá by vyvážila cenu ľudského života. Žiadna čiastka nemôže plne reparaovať následky spôsobené vyhasnutím života blízkeho človeka zomrelého nečakanou smrťou, zavinenu konaním inej osoby. Niet sumy, ktorá by vyvážila stratu blízkeho človeka, avšak zmyslom právnej úpravy pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nie je finančné odškodnenie, ale len zmiernenie následkov zásahu do práv na ochranu osobnosti.

22. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, nie však nepreskúmateľnou oblasťou. Okresný súd vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založil svoje rozhodnutie na konkrétnych preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch, ktoré preukazovali jednak závažnosť vznikutej ujmy a jednak okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Okresný súd svoju úvahu riadne odôvodnil a uviedol aj jednotlivé kritériá, na základe čoho posudzoval priznanie výšky nemajetkovej ujmy. Uvedené kritériá, tak ako ich posúdil okresný súd, zodpovedajú aj princípom primeranosti, aj s poukazom na rozhodovaciu prax súdov. Odvolací súd preto nepovažuje odvoláciu námietku žalobcu 1/, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 15 000,- Eur je neprimerane nízka a neadekvátna vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré boli v konaní zistené. Práve naopak, okresný súd prihliadol na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu 1/, ako aj prihliadol na závažnosť, trvalosť a absolútnu neodčiniteľnosť tohto zákona. Rozhodnutie okresného súdu vo vzťahu k žalobcovi 1/ ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spĺňa kritériá primeranosti, proporcionality a spravodlivosti. Okresný súd v rámci svojej úvahy zohľadnil všetky okolnosti, na ktoré žalobca 1/ opätovne poukazoval v odvolaní, teda že šlo medzi žalobcom 1/ a nebohú A. P. o dlhé, šťastné a harmonické manželstvo, a že jej smrťou došlo k najintenzívnejšiemu zásahu do jeho osobnostnej sféry. Prihliadol na to, že došlo k nenapraviteľnej ujme v rodinnom a súkromnom živote žalobcu 1/, k strate milovanej osoby, a že žalobca utrpel ťažkú citovú ujmu. Okresný súd vo svojom rozhodnutí prihliadol aj na samotné okolnosti dopravnej nehody, s ktorými sa dostatočne vysporiadal v rámci vyhodnotenia a odôvodnenia pasívnej legitímácie žalovaných 1/ až 3/. Odvolanie žalobcu 1/, preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

23. Rovnako za nedôvodné odvolací súd považoval aj odvolanie žalovaného 1/. Vzhľadom na uvedené skutočnosti v žiadnom prípade nie je možné stotožniť sa s jeho odvolacou námietkou, že priznaná výška plnenia nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom 1/ až 5/ je neadekvátne vysoká. Okresný súd riadne odôvodnil rozhodnutie, poukázal na relevantné skutočnosti, ktoré boli rozhodujúcim kritériom pre priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

24. Rozhodnutie okresného súdu v odvolaní napadnutých častiach, ako aj v závislých výrokoch o trovách konania bolo preto potvrdené ako vecne správne tak vo vzťahu k odvolaniu žalobcu 1/, ako aj vo vzťahu k odvolaniu žalovaného 1/. Pokiaľ žalovaný 1/ napadol odvolaním aj výrok XVII. o trovách žalobcu 1/ za odmenu za preklad medzinárodnej karty poistenia vozidla B. a medzinárodnej karty poistenia návěsu z jazyka maďarského do jazyka slovenského, v tejto časti odvolanie žalovaného 1/ nebolo bližšie odôvodnené a nakoľko ide o trovy konania, ktoré vznikli na strane žalobcu 1/, ako hotové výdavky, nebol dôvod nepotvrdiť rozsudok okresného súdu aj v tejto časti.

25. Žalobcovia 2/ až 5/ odvolanie proti rozsudku okresného súdu nepodali, rovnako nepodali odvolanie žalovaní 2/ a 3/, preto rozsudok okresného súdu v časti, ktorá sa týkala týchto účastníkov konania odvolacím súdom preskúmaný nebol.

26. Odvolanie proti rozsudku okresného súdu podal žalobca 1/ a žalovaný 1/. Ani jeden z týchto účastníkov konania nemal v odvolacom konaní plný úspech, preto o trovách odvolacieho konania týchto účastníkov odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 2 CSP (ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo) a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobca 1/ ani žalovaný 1/ nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

27. Žalovaný 1/ nebol v odvolacom konaní úspešný ani vo vzťahu k priznaným nárokom žalobcom 2/, 3/, 4/, 5/, ktorých je vzhľadom na neúspech žalovaného 1/ potrebné považovať za úspešných účastníkov konania v odvolacom konaní, ktorým by prináležalo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobcom 2/, 3/, 4/, 5/ však odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 1/ nepriznal, nakoľko im v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 396 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci).

28. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.